

N° 3.

Virmdeenā 16. Janwar

1867.

Eekschsemmes sūnus.

No Rīhgas. No agrakahm sīnahm jau esjam dīrdehuschi, ka Widsemmes semkohpibas beedriba 4ta Janwar deenā Walmeera gribbeja kroulietees pahre to jauntaisamu Widsemmes dīlu-zellu norunnaht. Taggad, kā telegrafs sīnau nessis, no ta wissa til to sūnnam, kā effoht atwehlehuschi Widsemmes landagam nospreest, pa kurreni to Widsemmes dīlsu-zellu buhs wilst.

— Pehz gubernijas avischu issluddinaschanas tam majorah muishchu leeskungam Liphard wehlehts pehz teem likkumeem no 4ta Juli 1861 gadda arri tādās muishchās semneelu mahjas vahrdoht. Kātram jau buhs sūnnams, kā majoratas ir tādās muishchās, kā nauv brihv zittu fungu ziltei vahrdoht, bet kām arween jāpaleek pee tāhs paschas familias.

No Ruzzawas, tai 5ta Janvari. Tā kā pagahjuscha waffara bija gluschi sawadas mohdes un nepatihkama, tā arri fchis seemas eefahkums bij sawads un semneckeem nepatihkams. Sneegs 7ta Novembri sāfnigga us mīkstu semmi un uhdeni, un tomehr palikka diwi neddelas. Tai laikā brihscheem tā falla, kā warreja deggunu atkaldeht. Tomehr ziftur newarreja braukt, kā par zetta weetu; meschōs un plawās newarreja ne dohmaht eekluht. Kautschu bij jabishtabs, kā, ja dīltais sneegs ar leetu no-ees, tad pluhdi zeloses, tomehr kātris labprahrt seemai wehleja ahtru gallu. Nogahja gan seema, bet astahja arri dīltas pehdas un padarrija dauds behdas, gan pee tilteem, gan pee kaudsehm esermallās, gan pee rāzeneem bedrēs un pagrabōs. Arri zittur lohpini apsliktuschi stātās. Tai pasta-zellā starp Ruzzawas un Palangas irr Swentajas uppe. Ta-

schī reisā lohti augsti ispluhda. Deenu un nāli nemas newarreja pahri kluht un pahrs deenu pehz tam ar leelahm bailehm pahri brauza; fīrgam gahja libds wehderam us dischzetta. Kautschu nu gan virma seema nolihja, tomehr neko zaur to newinnejam, jo dabbujam atkal drihs ween tādu paschu „fungeem par dischzetta brauzamu seemu“ — kā daschs fazzija.

Laudihm malkas jeb balkus peegahdajohbt irr leelu seelas rāises, jo arri trescha seema, kā taggad turram, nau dauds labbala; meschōs wissur wālkā un dīltais sneegs netauj pahsalt. Leelaku slahdi kā pluhdas pee mums padarrija wehtra, kas eeksch pagahjuschaam neddelahm plohsijahs. Samu jumti issfattijahs kā eisīchi, ir dāksteni daschahm ehlahm nomesti, fchluhnai daschi apgrausti tappa, kohki meschōs un dāhrsos aplausti kā strungi. Muhsu zeemineem, Leischu pilsfehtinā Dārbīnā, wairak ne kā 20 skursteni, no leetus ismehrjeti, nogahsti un schihveem seelas ruhpes padarritas. To mehr tas wiss nekas prett tāhs nelaimes, kas muhsu juhmallā notikka fahdu juhfsi no tāhs weetas, kur Swentajas uppe juhā eegahschahs. Prohti: tur 27ta Novembri fahds mass Annoweres fuggis ar wahrdū „Konfordija“, no Rīhgas ar linnu-schlahm nahldams, strandēja. Weens weenigs zilwels no fugginekeem isglahbabs, prohti pats kāpteins, zitti apslihla: tschetri vihri, starp fcheem stubrmannis. Leijneeki gan pulseem bij fāsfrehjuschi us glahbschanu, bet nespēhja vis, jo juhā metta bangas ektu leelumā. Kāpteins, kad winna fuggis jaw pahrlīhfa, isgehrbabs pliks un mettahs juhā eelschā zerrēdams ar veldeschānū isglahbtees. Gan nabbadīnam gruhti gahja, brihscheem bij redsams wirf uhdēna, brihscheem

nē, daschā lohzecklī jau krampis tam eemettahs — bet winsch zihniyahs, kā sakkoht, ar nahwi un winnam gallā laimejahs sawu dsihwibū isglahbt, kautschu winsch fastippis un wairak līklim ne kā dsihwam zilwesam līhdfigs juhrmallā isnahza un swineeku rohfas eekluwa, kas winnu faschokōs eetinnuschi us tuweju buhdinu aishneffa.

Minnehts kapteins nu jau ohtru reis' no sawa sadraggata fugga us juhru pelsbedams isglahbees. Preesch kahdeem gaddeem winsch tā 6 werstes — finnams wassarā — no juhras ispeldejis, kautschu winsch resnigs wihrs irr un nerahdahs wis lohti wingrs. Taggad kapteins peepilnas wesselibus un nupat aishreisoja us sawahm mahjahn. Ar sīfnigu patezibū winsch atwaddijahs no teem, kas winnam labbu darrijuhchi behdu laikā; bet winsch arri sakka, ka newarroht wis wissus par tahdeem zilwekeem usflaweh, kas zittam labprah talschōht no kriisticas mihlestibas, bet daschs deemischehl gribboht no zitta behdahm pelnu dsiht.

Chr. Sch—g.

Ahrsemmes sinnas.

No Wahzemmes. Tur weenadi wehl darbojahs runnatajus zeldami preesch nahloschas seemeneetu beedribas parlamentes un gruntes liktumus preesch to faralstidami. Bruchschi arr' wehl pabeids ar sawu walsti saweenoht tahs semmes un semmedalkas, kā zaur scha gadda karru eemantojuschi Schleswig-Olsteine, kā jau sinnam, taggad pawissam Bruchschi warra un par to seemela dasku no Schleswigas, kas Dabneem apsohlita, sakka, kā to wallas-laitā buhs ismelleht, woi tee eedsihwotaji gribb ar Dabneem beedrotees, woi negribb wis. Lihdī tam laikam teem laudihm fewis jaturr' par ihsteem Bruchschi pawalstneekeem un teem peederr wissas tahs paschas teefas un wallas, kas zitteem Bruchscheem wehletas. Bruchschi kahda Annoweres pilssehta gribbejuschi pahrraudsift karra-wihrus, ir tohs, kas us bikketi atlaisti, bet dauds no teem us wahrdi negribbejuschi klausift un no leekteem gudrineekeem famussinati, ne effoht gahjuschi. Tad nu Bruchschi tublin fahkuschi pawaddu jo zeeti fanvilk un teem mahziht, kā Bruchschi saldots effoht arween saldots, kaut arr' bikkeneeks un kā teem arween us wahrdi jaklausia. Daschi buhschoht leelā sohdā kriist. Bruchscheem allaschin kā kahdi prettineeki rohdahs.

No Italias. Italias ministeram Tonello gan effoht Rohmā isdeweess ar pahwestu faderrecht tilkai garrigās leetās pahr tāhm bislapu weetahm, bet eelsch walsts leetahm pahwestis nelō negribbejis zittadi pahrgrohsift. — Italeeschī stahsta, kā winna deenwiddus pufē dsihwe jau paleekoht labbala nn drohshala. Palermo pilssehta jau daschas deenas pa-eijoht, kurrās nekahda zilwela dsihwiba neteekoht aiskahria, nedī kahdas mantas laupitas. Pee Sirakusa nesenn weens negants laupitaju wirfneeks, Karuba wahrdā, kauschana effoht nolauts. Neapeles walstē Berinas

laupitaju beedriba effoht pawissam isdelscta un tāpat arri wehl daschās zittās weetās tee noschauti woi sakerti un zitti padohdotees paschi. Kamehr Burbonistu partejai Rohmā nauda peetriuhkuse, tamehr arr laupitaju beedribas wairs newarroht pastahweht. — Stahsta arr', kā pahwests ar Englanedescheem sanihdees. Tur Rohmā dsihwojoh tāhs Englanedes Dschem Lewis, un taggad, kād wairak Englanedeschi Rohmā sapulzejusches, tad tee tāhs duzis kohpā winna mahjā turrejuschi pebz ewangeliskas wihses Deewa-wahrdus. Us to Rohmas gubernators Rāndt tam lizzis fazzib, kā lai tahdas aisleegtas kezzerejas (wiltigas mahzibas) leekoht meerā, jo zittadi tohs nodohschoht inkwissizias-teesai, jeb pawissam no Rohmas israidischoht prohjam. Gan nu to brihwibū mellejuschi pee wezzaka ministera Antonelli, bet nelā. Pa tam atkal Englandē kattoleem effoht leela brihwiba un nonnu-klohsteri tur wairojotees if no deenas. Patlabban effoht jauns nonnu-klohsteris eetaishts, kas mafajoh 12,000 mahrzinas sterlinu un to grafsa leelmahte Klare weena patte aismalkajuse.

No Franzijas. Galwas-pilssehta Parijs — tā sinnas no turrenes stahsta — effoht gluschi aissnigguse ar sneegu, kā wissat pāsaulei nepee-eetama palikuse. Schehlojahs, kā winna neddelā Italeeschū, Spaneschū, Englanedeschū, Wahzeeschū un Ghstreikeeschū pastes ar sianahm nemas tur ne-effoht atnahkuschas. Dselsu-zelli stahwoht pawissam meerā, ta dsiitta sneega deht un tadeht pastes waldischana ne-sinnadama, zil ilgi dsiltais sneegs pastahwehs, eetaisjuse grahmatu-posti us juhras, lai tak warretu glahbtees tik ilgi, kamehr juhra tur pee Liones wehl wallā. Effoht 13 gubernijas deenwiddus Franzija, kā sneegs tik dsiisch, kā wissi dselsu-zelli gluschi meerā bijuschi japamett. Tikkai no Marselhes us Nizzu wehl warroht braukt. — Las jau sinnama leeta, kā siltakās semmēs allāsch mehds fasnigt dsiltais sneegs ne kā aufstakās; tomehr, lai arri tā noteek, pee winnaem pawassara pahrnahls dauds agrak ne kā pee mums, kam tik dsiisch sneegs now.

No Parijses. Franzuschū leiseram wissi ministeri atteikusches no ammata; bet leisers tikkai tschetrus ween atlaidis un to weetā jaunus eezehlis, — zitteem japaleekoht teem pascheem wezzeem. Gudram leiseram taggad weenadi behdas us behdahm; wissi, kas pirmal tik labprah winna padohmu klausija, taggad winna atgreesch mugguru. Ir paschu semmē strahneeki kurn pahr dahrgu maisti. Diwās semmē, Persija un Rumaniā, kā Franzuschū karraflohlmeisteri bij peenenti, taggad tee atlaisti us mahjahn, tur wairs nekahro pebz Franzuschū gudribas un gaismas un tā wehl dauds zittas errestibas mallūmallās,

No Englandes. Englanedeschi, kam weenreis isdeweess zaur Atlantijas juhru telegrafu willt no weenas pāsaules pusses us ohtru un kas teem

25 prozentes pelnoht, taggad dohmajoht atkal us jaunem brihnuma darbeem. Winni gribboht dselju-zellu taisht pahr to juhras schaurumu jeb kanahli no Englandes us Franziju, jeb no Doweres us Kaled pilsfehtu. Buh schoht woi nu tiltu taisht pahr juhras wirspussi, kam dselju-sleedes wirsu lilt, jeb pa juhras appaeschu rakt tahdu tunneli jeb gangi, ka irr Londonē pa Temses uppes appaeschu. Gan tas taggad wehl ta flann ka pasalka, bet tomehr ne-effoht wis jauna leeta, jo pirmais, kas te zellu taisht ee-dohmajees, effoht bijis Franzusis un jau preefch 60 gaddeem, kad dselju-zelli wehl nemis nebij pasifikstami. Taggad pahr scho leetu gudrojohd diwi Englaandeschu inscheneert, kurru weens jau isgudrojis to dselju-zellu, kas Londonē eet pahri pahr nammeem un pahr fuggu masteem. Gan schoe gudrineeki wehl ne-effoht sawu padohmu slaidri gaismā islaidschi, bet laudis jau runnajohd, ka to buhschoht schoreis taisht pa juhras appaeschu, ka maksachohd 10 millionus mahrzinas sterlinu un pa-eeschoht 10 gaddi, kamehr palischoht gattawos.

No Turkū walsts. La sajukschana Turku walste wehl ta patte, un irr wehl arween ta swarrigala leeta, pahr ko schim brihscham wissa Eiropa spreesch. Wissas krisitas tautas stabhu us krisito Kan-deeschu pufi un aistahw tohs, kas prett Turku warras-darbeem zihnahs. Neween tee baggatee Greeki, kas dsthwo Parijsē un Londonē, ar naudu teem zihnitajeem palihds, bet arri Englaude un Pehterburgā dahwanas samett preefch teem, kas jaur sawu zihnischanohs nelaimē un truhlumā krittuschi. Turki gan wehl arween leelahs, ka dumpi Kandia effoht noslahpejusch, bet tas wiss naw teesa. Winnu ahriku buhschanu ministeris Ali rafstijis us wisseem sawas semmes suhtiteem ministereem, lai tee pee zittahm Eiropas waldischanahm neffoht preefchā suhdibu pahr Greeku-semmes waldischanu, ka ta weenadi ween dumpineekem suhtoht palihgā. Jo lai gan Kandia dumpis effoht noslahpehcts, tad tomehr ar Greeku palihdsbu un paluhdischanu zittas walsts mallas attal dumpis iszellotees, pee ka Greeki ween effoht wainigi. Kad winnu pawalstneeki negribboht Greeku dumpineekem valtauscht, tad schoe winnus mohidami, laudami un aplaupidami, ar warru us to preefeschoht. To redsedams augstais sultans wairs newarroht meerā palikt un flussu zeest un tadeht winsch usaizinoht tahs zittas spehzigas Eiropas waldischanas, lai tahs arri no sawas pusses Greeku-semmes waldischanu par tahdu nellsajigu darbu ap-rahjohd, ka ta nostahtohs un winnu walsti liltu meerā un t. pr. Nedjird wis, ka zittas waldischanas dauds ko par scho suhdibu rehkinatu, tilkai Franzuschi waldischana, leelala Turku draudsene, raugohd, zit spehdama, gan Turkus, gan arri Greekus us meerū peerunnahd. Tomehr arri newarram wis tiz-ziht, ka Greeku-semmes waldischana schinni nemeera patte maishabs, jo lassam no turrenes arr' deesgan

tahdas finnas, kas falla, la Greeku waldischanat seels naudas truhlums paschais, — ar ko tad nu wehl zitteem palihdschs? — Zittas finnas wehl stahsta, ka Turki effoht diki nilni us Kreewu-semmes suhtito ministeri Konstantinopelē tapehj, ka tas Kreewu-semmes luggeem pawehlejjs, Kan-deeschu familijas glahbt. Taggad Turku waldischana pawehlejuse Kandiju wissaplahrt ar karra-luggeem apstaht un fugginekeem pawehlehts ar warru pretti turretees latram swescham luggim, kas gribbetu pee Kandijas mallā eet. Us Kandijas kasteem wehl 4000 seewas un behrni haddu mirdami us palihdsibu un glahbschanu gaidoht. Greeku dampfuggeem tomehr atkal isdewees, deenas laika pee Metimo pilsfehtas 600 palihgus, 3000 englischu flintes un us-turru mallā iswest. Dumpis taggad effoht pahrenehmis wissu to leelu fallu. Stahsta arr', ka daschku reis' starp dumpineeku waddoenem pascheem strihdis iszellotees, kas teem pascheem daschku slahdi padarroht. — Wehl zittas finnas stahsta, ka wezzais Garibaldis effoht no Kapreras fallas aigahjis us Kandiju, krisiteem palikt par waddonu prett Turkeem. Bet zittas finnas atkal pretti runna un falla, ka Garibaldis effoht faslimmis ar sawu wainigo lahju un tam taggad nebuht nederroht us zittu widdu aiseet.

No Egiptes. Taggad rahdahs, itt ka pats launais buhtu Turku walsti apstahjis. Nefenn lasfijam, ka Egiptes wize-lehnisch gribboht sawu waldischanu ectaisht pebz Eiropeschu wihses. Bet Turku tizzigt jau neko ta nemihlo, ka sawā wezzā kuhtribā palikt; tadeht teem tur Egipte laikam arr' ta jauna buhschana reebj, jo Kairo pilsfehtā useeta heedriba, kas fleppeni fabeedrojuschs us dumpi. Un pee schahs heedribas peederroht leeli wihri un par galwineeku teem pascha wize-lehnina tehwa brahlis Halim Pascha. Osirdehs, kas wehl notiks.

No Greeku-semmes arr' raksta deesgan behdigas leetas. Laupitaji wasajotees pa semmehm aplahrt sawu negantu grehku darbu pastrahdadami un laudis gohdigeem liskumeem negribboht pakkauft. No 1ma Juli lihds 10tu Oktober ween 363 negantneeki, kas ar nahwi noteesati un kas zeatumā eebahsti un starp scheem 120 effoht bijuschi tahdi, kas pee daschadeem laupitaju barrem peederrejuscht. 140 zilweli bijuschi flepkawibas un ugguns peelikschanas deht apsuhdseti u. t. pr. Waldischana lohti gruht ar tahdeem laudihm.

No Amerikas. No Amerikas fabeedrotahm walstehm nekas itt no jauna naw stahstams. Wissas finnas darbojahs tik ar to, presidentu apsuhdseht un teesah. Gan arr' tahdas finnas nahl, ka winnam to suhdibu atlaidischoht; bet kas to warri tiz-zeht, kad lassa, lahdas wainas winnam teek peerahditas. Jo kad tahm usrahdischanahm til warri tiz-zeht, tad jau slaidri saprohtams, ka Oschons ons wezzu wehrgu-buhschana aistahw un wissu to gribb isnih-

zinah, ko til ilgi farrodami panahkuschi. Ta tad nu starp zitteem nedarbeem stabsta, ka abbu Karolinas guberniju gubernators pawehlejis, ka pee sohdastrahpes neweenu nebuhs wehrgos pahroht neds pee meefas strahpeht. Schi pawehleschana gribbeju se aifargaht, ka wezza wehrgoschana pa zittu atkal ne-eewelkahs Deenwidd'neelos. Us wehrguturretaju luhgchanu Dschonfons scho labbu pawehleschana tuhlin isnihzinajis. Kohli walda wehrgus taggad tapat ka pirmahl. Marilandes aprinki, netahkt no paschas galwas-pilsfehtas Waschintones, teeht zitt'reiseji wehrgi, kas darbu mellejoh, ka deenas-sagli sakerti un pehz kahda wezza lilkuma us laiku wehrgos pahrohti. Virginā kahds dafters Watsons, pee tahs weetas augstmannu kahrtas peederrigs, noschahwes Neegeri tadeht, ka tas zellu nepagreesis. Walsts-teefas neturrejuschas par waijadsigu, winnu tadeht pee atbildechanas fault, jo noschautajs tillai Niggeris ween bijis. Richmondas kommandants lizzis to warras-darritaju fanemt un karra-teefas preekschā west. Karra-teesa sanahza kohpā, bet Dschonfons pawehleja teefai isschirtees un slegawu wallā palaist. — Luhk, ta Dschonfons fawu augstu ammatu wallajoht un nebehdajoht ne pahr longresses nospreedumeem. Tadeht newarr wis tizzeht, ka winnu no teefas atlaidihs, bet warr buht, ka pawissam no ammata nomettih preeksch ihsta laika.

No Meksikas. Lai gan daudsinaja, ka leisers Malsimilians atkal pahrgahjis sawā galwas-pilsfehtā un ka pawalstneeki to ar leelu gawilechana effoht sanehmuschi, tomehr tas naw wis teef. Leisers wehl dsibwojoht turpat Drizaba pilsfehtā, nemas ka leisers, bet ka kahds birgeris un tē gribboht nogaidiht, woi Meksikaneeschti paschi labbā prahā winnu buhschoht wehleht waldineeka gohdā. Stabsta arr, ka fabeedrotu walstu waldischana sawus wehstneekus atkal effoht subtiju se pee Duareza. Malsimilians effoht Franzijas leiseram grahamatu ralstijis, pilnu ar ruhktahm pahrmeschchanahm un ar to gan effoht wissa winnu draudsiba beigta. Keisereene Charlotte Miramares pilsfehtā sahloht labbotees no sawas gruhtas garra-wahjibas.

Augsti-zeenijama biskapa Dr. Ulmanns gohda-swehtki.

Iau sawā 52trā Nri. p. g. ihsumā peeminnejam to deenu, ko muhsu augsti-zeenigam biskapa Lehwam Dr. Ulmann par gohdu zettortā adwentes swehtdeenā Pehterburgā noswinneja. Tē taggad pahr to wissu dohsim plaschakas finnas, jo drohshchi tizzam, ka kātram Latveescham schahs finnas buhs patiklamas.

Bet kas tad wissu to gohdu un preeku pilnigi warr aprakstib, kas mihtam biskapa Lehwam tā deenā bij japeedsibwo? No wissahm pusfehm, no wissas plaschhas Kreenou walsts, kur ween kahdi ewangeliskas tizzibas beedri atrohdahs, bij nahkuschi ap-

sweizinataji un sanahkuschi laimes-wehleschanas- un pateizibas-rafsti. Tillai ihsumā peeminnesim, ka ta svehtku-deena pagahju se.

Bettortā adwentes svehtdeenā, kad 50 gaddi pilkuschi, ka zeenijams Lehwas mahzitaja ammatu us-nehmis, no rihta pulfst. $8\frac{1}{2}$ winnu faweu pulfa mihti draugi apsweizinaja ar gohda-dseesmu un mahzitajis Findeisen turreja runnu, ar ko israhdiya, ka wezzais Lehwas wissā fawā dsibwes laikā ar pasemmbu un mihlestibū fapelnijis dauds mihlestibas un ustizibas.

Drihs pehz tam atnahza general-konsistoriuma presidents, general-adjutants baron Meyendorff, atneffa biskapam firsnigas laimes-wehleschanas un pasneedsa skaistu bilschu-grahmatu (Album), kur eelschā bij wissu konsistoriuma fungu un wissu Kreewu-semmes ewangelisku draudschu mahzitaju bildes un no leelakahs bihbeles-beedribas pusses skaistu bihbeli. Wissu general-konsistoriuma beedru wahrdā biskapu ka scha konsistoriuma wize-presidenti, apsweizinaja fcha pascha konsistoriuma peeshdetajs, Rihgas Dohmas-basnizas wezzakais mahzitajis Hillner. Mossawas general-superintendents Carlblom ar ihpaschu runnu apsweizinadams pasneedsa apsweizinachanas-rafstu no Mossawas basniz-teefas un laimes-wehleschanas rafstus no wisseem basniz-teefas lungem un mahzitajeem no wissa ta plascha basniz-teefas aprinka. — Pehterburgas basniz-teefas jeb konsistoriuma beedri wissi paschi bij atnahkuschi un general-superintendents von Richter winnu laimes-wehleschanas nessā preekschā ar ihpaschu runnu. — Tad Rihgas birgermeisters un basniz-teefas presidents Gross apsweizinadams, zeenijamam Lehwam, kas Rihga dsimmis, pasneedsa grahamatu, zaur ko tas eezelts par Rihgas gohda-birgeri un eedewa laimes-wehleschanas rafstus no Rihgas pilsfehtas basniz-teefas pusses.

Pa tam bij peenahzis basnizas laiks un zeenigs biskapa Lehwas ar fawu familiu dewahs us Katrienes-basnizu, pee kureas draudses winsch peederrigs; tur mahzitajis Bäckmans pehz spreddika ihpaschu luhgchanu turreja, kas sihmejahs us tahs deenas gohda-swehtkeem.

Pulstien 1, kad Deewa wahrdi bij pabeigti, apsweizinachanas atkal eefabzabs. Kad wissi tee papilnam sanahkuschi weesi kohpā bij nodseedajuschi abbus pirmohs perschus no tahs dseesmas: „Lai Deewu wissi libds ic.“, tad Widsemmes general-superintendents Christiani nolaffija preekschā Widsemmes konsistoriuma laimes-wehleschana un Raunas mahzitajis Sokolowski laimes-wehleschana no Widsemmes sinodes pusses. Prahwests Willigerode no Lehrpatas wissu Lehrpatas draudschu un mahzitaju weeta laimi wehleja. Rihgas Dohmas-basnizas wezzakais mahzitajis Hillner nolaffija Rihgas sinodas apsweizinachana, augstakais basnizas-teefas rahts Grohmann no Lorgeles pasneedsa apsweizinachanas-rafstus no Iggauu-semmes basniz-teefas un no Iggauu-sem-

mes mahzitajeem. Pehterburgas mahzitajs Bäckmans paſneedja Rehwales konſistoriuma un mahzitaju laimes-wehleſchanas, prahwets Willigerode Ehſeles ſinodes wahrda ſwehtischanas un laimes-wehleſchanas wahrduſ runnaja un Rihgas mahzitajs Hillner darrja ſinnamu, ka wiſch pateſi ſinnoht, ka Kurſemmes ſinode eſſoht nospreedufe ſawus weetneekus uſ ſcho gohda-deenu atſuhitiht, bet kad nu tee wehl te ne-eſſoht klaht, tad wiſch — bes ka uſ to bubtu luhts, — Kurſemmes weetneekus aibildinoht. Reformirtu draudſchu wahrda Wilnaſ ſuperintendents Lipinski viſkapa Tehwu apſweizinaſ.

Tad proffefors Dr. Harnaks Lehrpatas augſtas ſkohlas Deewa-wahrdu mahzibas kahrtas wahrda neſſa laimes-wehleſchanu, pa lateiniſki ſarakſitu apſweizinaſchanas-rafſtu un grahmatu, ar kurra ſchi augſta ſkohla viſkapa Tehwu eezehlufe par Deewa-wahrdu mahzibas dakteru.

Pehz tam nahza preekſchā Pehterburgas mahzitajs Masing, Barskoi-Sela mahzitajs Fechner un Rihgas mahzitajs Hillner un mahzitajs Masing nu ſtahſtija, ka ihpaſcha komiteja eſſoht naudu ſalaffijufe preekſch „Ulmanna palihdſibas“ (Stipendium) un wiſch viſkapa Tehwu wiſſu wahrda luhdſoht, tohs no wiſſas walſts litteriſkahm draudſehm ſaliſtus 10,000 ſudr. rublus, ka gohda-dahwanu peenemt un tohs par „Ulmanna palihdſibas kaffes“ dibbinachanu pee Lehrpatas augſtas ſkohlas nodoht, ar ko uſ preekſchu tahrdeem jaunekleem palihdſeht, kas mahzitaja ammatu ſtudeere. Tad geheimrahts von Brevern paſneedja „palihdſibas lahdes“ waldiſchanas apſweizinaſchanu un no Rihgas wezzu lailu dibbinataju beedribas viſkapa Tehwam dahwinatu grahmatu, ar to wiſr-rafſtu: „Lutters uſ teem kriſtiteem laudihm Widſemme.“

Palkawneeks von Paucker paſneedja Armeneeſchu walloda ſarakſitu apſweizinaſchanas- grahmatu no tahs jaunahs litteriſkas draudſes Schemacha pils-ſehtā, kas arri bij atſuhijufe 100 rublus preekſch tahs „Ulmanna palihdſibas.“ Arri Latweeſchi no ſawas puſſes bij wehſteekus ſuhbijufchi. No viſkapa Tehwa Ulmannia pirmas draudſes Krimmuldes, kue ras wahrda mahzitajs Walters apſweizinaſchanu tur-reja, bij weens baſnizas pehrminders, Lütmann wahrda, atnahzis, kas jau tai laikā bij tai ammatā bijis, tad Ulmannis pee Krimmuldes draudſes par mahzitaju palikla. No Straupes draudſes kahds Augſ-rohes Latweets, wahrda Grünberg, turreja runnu wiſſu Widſemmes Latweeſchu wahrda un no fewis dahwinaja 100 rublus preekſch tahs „Ulmanna palihdſibas.“ Arri Widſemmes Iggauu draudſes bij atſuhijuf-chas ſkohlmeiſteru Werhhaus un Iggaunis Josep Saar laimes wehleſcha Iggauu-semmes draudſchu wahrda un no Jewes draudſes viſkapa Tehwam dahwinaja ſudraba biſkeri par gohda-dahwanu. Prahwets Deguists no Ingermannlandes un weens Pinnis no Pinnu-semmes apleezinaja Pinnu-semmes laimes-wehleſchanu.

Tad wehl general-superintendents Christiani no-dewa Rihgas birgeru beedribas laimes-wehleſchanu; mahzitajs Hillners lateiniſku apſweizinaſchanu no Rihgas gimnaſiuma un weenu latwiſku apſweizi-naſchanu no Latweeſchu draugu beedribas, lihds ar diplomu, ar ko ſchi beedriba viſkapa Tehwu kā ſchahs beedribas lihdsdibbinataju eezebla par ſawu gohda-beedri; — un ta wehl tiſla peenestas daschas apſweizi-naſchanas un laimes-wehleſchanas no daschadahm zittahm beedribahm.

Bes tam wehl dauds dauds ſweizinaſchanas pa telegraſu un ar rakſteem bij fanahkuſchas no daschadahm beedribahm, draudſehm un draugeem wiſſa plaſchā Kreewu walſtē.

Kad trefcha perſcha no tahs dſeeſmas: „Lai Deewu wiſſi lihds ic.“ bij nodſeedata, tad wiſſi klahbtuhdami ſapulzejuſchees apſweizinataji ſpeedahs ap viſkapa Tehwu, tam ſawu ſirſnigu apſweizinaſchanu un laimes-wehleſchanu nest ar wahrdeem. Arri augſtais Meklenburgas erzogs Georgis zeenijamo Tehwu ap-melleja.

Pehz pulkſten 5 zeenijamo Tehwu barons Meyendorff pawaddija uſ to weefu-nammu, ko ſauz Paſemimiba, kur leels pulks weefu no wiſſadahm kahrtahm, no paſcha augſtala leelkunga, lihds ſemineekam us ſwehtku maltiti bij ſapulzejuſchees un kur daschas jaukas runnas tiſla turretas.

Maltiti turroht geheimrahts grahfs Siewers no-laffija preekſchā walſts eekſchigu buhſchanu ministera rakſtu, kas ſiañoja, ka augſtais Kungs un Keiſers viſkapa Tehwam pee gadda lohnes peelizzis klah 2000 rublus un to paſchu naudu apſohlijis par pensioni, tad viſkapa Tehwam deenās patiktohs ne-ſpehribas deht no ſawu augſta ammata atſazzitees. Turlaht grahfs viſkapa Tehwam ſazija ſirſnigu pa-teizibu par wiſſa ruhpigu gaſdaschanu ſawā gruhtā ammatā.

Schi augſta Keiſera ſchelastibas paſluddinaſchanu wiſſeem ſapulzejuſcheem bij par leelu preeku un general-adjutants baron Meyendorff uſdſehra mihtam Keiſeram weſſelibu, pee ka tuhlin Kreewu tautas-dſeeſmu nodſeedaja. Ohtru weſſelibu barons Meyendorff wehleſha zeenijamam viſkapa Tehwam. Tad mahzitajs Bäckmannis, kas pehz Ulmannia Krimmulde par mahzitaju bij eestahjees, viſkapan patei-zahs, ka wiſch ſawu pirmo miheſtibu, ko parahdijis Krimmuldes draudſei, taggad parahdoht wiſſahm ſem wiſſa augſtakas uſraudſiſchanas wiſſam uſtizzetahm ewangeliſkahm Luttera draudſehm wiſſa walſtē. Profeſſors Dr. Harnak, kas Ulmannia pehznahjejs Lehrpatas augſta ſkohla, apleezinaja, ka viſkapa Tehwa miheſtiba tai augſta ſkohla arween augſta gohda-ſtahwoht un mahzitajs Sokolowſki iſſazzija, ka viſkapa Tehws leelu miheſtibu un zeenischanu eſſoht iſpelniſijs pee ſaweeem zititreiſeem ſkohlnieſeem un pee wiſſeem, kam tik kahda darrifſhana ar wiſſu bi-juſe jeb kahda leetā.

Apzeenichts biskapa Tehws pateikdamees atbildeja tāhdā wihsē: „Winnam schodeen effoh peeminnetas dauds Deewa schehlastibas, ko wihsch sawā muhschā pēedshwojis, tā ka winnam taggad waijagoht issauktees: „Kungs, es esmu mass prett wissahm apschehlofchanahmnn prett wissas peetizibas, ko sawam kālpam dārijis“ — un winnam til dauds mihlestibas no zitteem zilwekeem effoh parahditas, ka wihsch nemas nessinnoht, ka wihsch wihsēem sawu pateizibu, ko firds dīstumā fajuhtoh, warretu issazzib. Tadeht wihsch dauds wahrdū weeta, tikkai to weenu buhschōht sazzib, kas winna firdi peepildoh, prohti: ka wihsch reis zittā sawadā laikā pawalstneku ustizzibai un tizzibas pāstahwibai laimi un fwehtibu wehlejis, tā wihsch arri schodeen, kad no wissahm laischi lahtahm wihsus sawā pēekshā redsoht, kas effoh namma-turretaj to daschabu Deewa schehlastibu, laimi un fwehtibu wehlejoh tāi namma-turretaj u stizzibai un latras dīshwibas-lahtas un ammata ustizzibai.“

Pulksten 7, kad gohda-maltite bij heigta, biskapa Tehws no weesu pulsa aissahja mahjā un to wakarū padshwoja pee sawas familijas un tuwakeem draugeem. Sirmais Tehws schinni laikā bij til sp̄igts un sielks, ka dauds draugi wehlejabs, kaut winnam buhtu wehlehts un pascham patiltu ar Deewa pālihgu muhsu draudsehm par fwehtibu wehl ilgi schāi augsta ammata palift.

Tā schi jauka deena tikkai pawaddita ar firsnigu preeku un pateizibu par Deewa baggatu schehlastibu, ko wihsch zaur fcho muhsu biskapu muhsu draudsehm dahwinajis. Wissi, kam tas preeks un gohds bij nowehlehts, tē lihds preezatees, to wissā sawā muhschā peeminnehs un ir saweem pehnahkameem pāstahstib.

Mahjas weesa lassitajeem peelikām tē wehl tohs wahrdus, ar ko Widsemmes Latweeschū wahrdā tas Augstrohses faimneeks Grünberg tannī gohda-deenā biskapa Tehwu apsweizinajis. Tee skann tā:

Augsti-zeenijams biskapa Tehws!

Juhsu nofimojuschas galwas un waiga pēekshā schodeen Juhsu 50 gaddu gohda-deenā stahwu, ne wihs, ka es us to zeenigs buhtu, bet no sawas firds mihlestibas us to dīshits: ar sawu balsi wissu Latweeschū wahrdā Jums sawas pateizibū atnest. Ar drohschu firdi leezinaju, ka Juhsu mihlestiba par Latweeschū un wissahm Ewangeliuma Luttera draudsehm bes apnīshanas irr gahdajus. Juhsu fineliami no Jesu Kristus dīshwibas awoteem, us muhsu un muhsu behrnu firdihm dīshwas Deewa wahrdū straumes laidshchi, kas palits peeminkā wihsēem, kas Jesu mihle. Zeeenijams Tehws! Patneedsu Juhsu drebedamās rohls fcho papihri sawas un Latweeschū mihlestibas zerrībā, ka schi masa dahwana Jums patihlama buhtu un valstu. Augsti-zeenijams Tehws! Juhsu pāshchi Widsemmes Latweeschū draudsehm mahzijschi dīse-dah: „Al, kaut man tuhstohschī mehles buhtu, Un mutte tuhstohschī lahtīga, ka Deewa teizejōs es kluhtu Pat pīrmā, pīrmā weetinā! To, ar ko Deewos man

schehlojis, Tak wehl nebuhshu isteizis, un t. pr.“ Tadeht arri manni, ka Widsemneelu, firds dīnnust, teem Deewa teizejeem peebeedrotees, kas schodeen lihds ar Jums, augsti-zeenijams Tehws, Deewam dohd gohdu par to, ka wihsch Juhs pēezdesmit gaddus sawā fwehtā kālpochana fwehtijis un usturrejis. Jo mehs Widsemneelu noprohtam, ka tas, ar ko Deewos Juhs schinni püssintis gaddos fwehtijis, arri mums un muhsu behrneem par augkeem bijis. Wissos Widsemmes Deewa-nammōs tam Kungam luhgšhanas un pateizibas-uppurus nessam arri ar tahdahm dīsefahm, kas ar Juhs wahrdū apsīhmetas; un gan retti pee mums atrohdahs mahjas, kur no leelu un masu laischi luhpahm-ne-atfānnetu Juhsu adwentes-dīsefmas un tur paschi mirreji ne-atspīrīfīnatohs ar Juhsu dīsefmas wahrdem: „Al fwehtīgs, kas tā tizzejis Un eelsch ta Kunga aissahja!“ Gan mas Widsemme to wezzaku, kas — kad teem behrni fkhōlās mahzahs wirs semmes gohdi dīshwoht un tohs schaurus wahrtus mesleht, kas aissvedd us muhschigu dīshwibū, — ar pateikdamahm firdihm neatminnetu Juhsu tehwischlas gahdachanas pāhr fcho muhsu behrnu laizigu un muhschigu laimi. Gan mas tē to raddu un draugu, kas, kad teem laids mihsch pēederrigs grehlu-zellös pasuddis ar ruhltahm affarahm jāpawadda us tālu semmi sawu algi fanemt, — nessinatu,zik ruhpij Juhsu par to gahdajuschi, lai arri muhsu pasudduscheem zilts behrneem netruhktu ne laizla waijadisba, ne muhschiga barriba. Augsti-zeenijams Tehws! Juhsu firma galwa gan augsti zelta, raugahs us wissahm Luttera issfāidrotahm ewangeliuma draudsehm, kas sem muhsu schehliga Keisera un Semmestehwa waldischanas stahw, tomehr Juhs sawas falknes ne-eftat iswīstuschi no Widsemmes Latweeschū draudsehm, kur tāhs eelaidat, kad Jums dīshwibas pawashara bij. Tadeht arri Juhsu dīshwibas ruddeni lihds schai deenai wehl Juhsu lappinas birst us Widsemmes Latweeschū un draudsehm un mehs Juhsu falknes no firds fildam ar sawahm aissluhgšhanahm un flazzinajam ar pateizibas affarahm.

Tā Kunga muhsu Pestitaja schehlastiba lai paleek muhschigi muhscham un winna taifniba lihds behrnu behrneem. Amen!

— rs.

Andeles-sūnas.

Nihgā, litā Janvar (us behrjes). Lai gan semas-zelfch ittin lab, tomehr linni mas ween teel peewesti. Sōwestis arri teel mas. Us pēekshū tikkai derreti pēekshū Merz mehnescha linni: smalki puik strohā 53 rub., gaischi 54 rub., puik brakka 45 rub., gaischi 46 r., dreiband 35 rub., puik 37 rub., dreiband brakka 25 rub., Widz, dreiband 35 rub., puik 37 rub. par birkawu mafaja. Schjamas linnu fehlas mafaja ar 9 rub. 50 par muzzu. Sahli 108 un 109 rub. par lastu. Silkes 160 un 154 rub. par lastu. Silkes mas ween warr pāhdoht, bet fahls teel papilnam pīkts. — Labbitas mas peewesti, prohti no Kursemmes. Mafaja par Kursemmes mēscheem 104 rub. par lastu. Par kreeva ausahm, kas Mai mehneschi peeweddamas, dēw 82 rub. par lastu. Nudži tikkai derreti 101 rub. par lastu.

Us tirgus. Lai gan ar labbu zellu wairak prezzes peenabl, tomehr wissas paleek pee ta jau eemeta dahrga tirgus. Tā tad par poħou fweesta mafaja 5 rub. 25 libd 50 kap., par poħou zuħku għallas 2 rub. 25 libd 40 kap., par puħru kweeħju mītu 4 r. 50 libd 80 kap. un t. pr. Bittas prezzes tilpat dahgas, tā jau agrak usdohħis. Mumbs pīl-schnejleem gan jaħallta: kad reis attal peenahs tē laiki, kad warrexti sazzib: „Schodeen sawas deenishlas waijadbas itt-leħti effam exklufi.“

Maudas tirgus. Waliex banta billetes mafaja 77 rub. Widsemmes usfallamas liħlu-grahmatas 96½ rub., neusfallamas 91 rub. Kursemmes usfallamas liħlu-grahmatas 98½ rub., 5 prozentu usdewu billettis no 1mas leenishanas 108 rub. un Rihgas-Dinabur-gas dīsru-zella aljelas 114 rub.

Glundinachanas.

I. Intschkalmuischias pagasta waldischanas daria finnamu, fa rekruschi lohsechanas deena nolikta us 20to Janwar 1867 un fa tannu deena no rihta agri teem ahrpuus fawa pagasta dshwodameem — no 21ma libds 30tam gaddam wezzmä — wisseem jameldahs pee schihs pagasta-teesas Intschkalmuischias.

II. Tapat darra finnamu, fa teem ahrpuus fawa pagasta dshwodameem un schinni pagasta peeraksteem wisswehlaki libds 2tra Februar 1867 pee schahs pagasta waldischanas jeb pagasta skrihwera! jo veeneess no mahzitaja — zaur seegelelu ralstu — fawu un fawas familias **dsimfchanas** — schunes, kurras schai pagasta waldischanai — pehz angst waldischanas pawehleschann — waljaga tannis jaundis **pagasta-rullds** eewest; krusb to neisipilvihs, nahls pee atbildechanas.

Intschkalmuischias tot 2tra Janwar 1867.
Pag.-tees. preefsch. Mikkell Rennung.

Pag.-t. vez. Mikkell Leite.
Pag.-t. skrihw. Joh. Adler.

No Dohles-, Kundsel- (Bellenhof) un Luzzau-fallas-muischias fabeedrotas pagasta-teesas teek zaur fho wissi pee schi pagasta peederig i un ahrpuus us passem dshwodami pagasta-lohseki us aizinati, wisswehlaki libds 1mam Februar f. g. ar sawahm un fawas familias krustamahm-schnehm pee schihs pagasta-teesas meldetees. Bet wisseem teem, fas rekruschi gaddos 1mä klasse stahn, bubs meldetees ar sawahm krustamahm-schnehm tai 19ta Janwar f. g. Dohles-muischias pee lohschu willschanas.

Dohle tai 9ta Janwar 1867.
[No 5] Pag.-teesas preefschdetajs
J. Grunde.

Wissi pee Rohpaishu pils- un mahzitaja-muischias pagasta peederig walsts-beedri, fas ahrpuus walsts dshwo un fas tannis dshwibas-gaddos no 21ma libds 25to gaddu fahn, loi meldahs tai 18ta Janwar f. g. preefsch pufse deenec Rohpaishu pils- un mahzitaja-muischias pagasta waldischanas. Lee, fas gan tai wezzmä, bet dohma, fa pehz lilkumeem no lohsechanas swabbadi, sai fawas peerahd-schunas libds 10tam Janwar f. g. schihs pagasta waldischanas.

Rohpaishu tai 2tra Janwar 1867.
[No 1] Pag.-vez. M. Kruhmin.
Pag.-skrihw. Brange.

Ed. Bietemann un beedra
palk-lambaris un pehrwju-bohde,
Pehtburgas-Ahribgä, falku-eelä No 15,
pretti Balldischa ebraulschwanai,
fawem miheem draugeem un virzejeem
to finnamu darra, fa zuulkurs, seepes un
fwezzes irr lebtasi palikkuschi.

Abilbedams redaktehrs A. Leitan.

No zensures atwelehts.

Wissi pee Rohpaishu pagasta peederig, ta wiheeschu fa feeweeshu labtas, fas ahrpuus walsts dshwo, loi fawas wezzmä zumaschmes libds 1mam Februar 1867 pee Rohpaishu pagasta waldischanas peneess.

Rohpaishu tai 2tra Janwar 1867.
[No 2] Pag.-vez. M. Kruhmin.
Pag.-skrihw. Brange.

Sehni no 14—15 gaddeem warr pee mannis weetu dabbuh.

Ernst Plates.

Naudas-skapjas, kur neugguns ned sagti newarr pertilt klah, tahdus skapjas, lo warr eemuhreht un dokumentu pastes no daschada leeluma, apgahda C. Stark, Pehtburgas-Ahribgä, Elibetates-eelä No 1, Haaka mahjä un gat-tawus tahdus warr dabbuh redseht Tie-mera kantori leelä smilshu-eelä No 32.

Samaltu gipsi 45 kap. par puhru pahrdohd Rihgä un Pawaffar-muischä pee Slokas

J. C. Zelm.

Sinna grunteekeem un meldereem.

Tohra-kalna, fawu eljes fabrik pahrdohdu dasch-dashadus dstrnawu-akminus, fa, Schlesijas un Sakschu semmes smilshu akminus, Reines (Vellekobs), Franzjuschi un Zittaneru (Galiftus) akminus, Englischu grubhes akminus (Graupenstein) un t. j. pr.

Karl Kr. Schmidt,
kantoris pee zuhku-wahrteem, Schaara nammä.

A. L. Thiesa

Englischu magashne
pahrdohd no wissada leeluma labbakahs Englischu Warranteda laftas, skrihwstikus un besmerus.

Wissadas sortes wihsa un ruma par lehnir tirgu, fa Franzwihsu 30 un ruma 60 kap. par stohpu pahrdohd

Gross un Papenguth,
Kaula mahjä pee Wehrmanns dahrsa. Turpat ispahrdohd tuftschas wahthes un rittinu lohkus.

Ahrsemes needres preefsch wehwera kemmehm irr dabbujamas Delgavas-Ahribgä pee luggu buhwmeisterra G. Lindner, No 19.

Wezza, pasihstama pehrwju-bohde.

Peedahwajam fawu lehtu un labbu toschinelli un toschinella salvi, wissadas Anilin pehrwes, faufas un flapjas, labbu sorti indigo, piika-pehrwi, Ollandeeschhu lohpu- un peena-pulveri un blaskchu-jahles.

A. & W. Wetterich
apteekera-prezzu bohde pee Pehtera-basnigas No 2.

Rupjas un smallas

Wefchuklijas

lehti pahrdohd mistu magashne pee **N. H. Borchart**, netahk no rahtuscha.

Pahr diwahm masahm muischneeku muischahm, fas jahahdohd, fa arri pahr diwahm pufs-muischahm, fas no 23sha April 1867 isrentejamas, besklaujibas semmes, skaidrakas finnas isdohs Beissis.

C. v. Grothuss. 3

Wiskal-muischä pee kohtnesses, teek par lehtako zennu ittin labs stohp- un pudel-allus pahrdohts. Krohdsineeleem, fas us gaddu notaishs, tiks ihpaschi pelnas datta wirfsu dohta.

N. Dedomdt. 2

Weena bohde ar frohgu un eebrauzamu weetu irr us Tohra-kalna, Bauflas leel-jeell mallä, us renti isdohdama un warr fho weetu tublin usnemt. Klahtakas finnas isdohd

Karl Kr. Schmidt,
Rihgä fawu kantori, pee zuhku-wahrteem, Schaara nammä.

Weens dahrss ar dehstu istabu un dshwojamu mahju irr isrentejami kahdam dahrssneekam. Skaidrakas finnas isdohs

Phra wihsa pagrabä. 3

Inflantuziemies

Lajkagromota aba

KALENDERS

uz

1867tu godu

kotram ir 365cas dinas
Rejga pi Ottona Ziberta uz Zyrgu-lys nomä Deueza. Moksoj 15 kap. sudr.

Tai nafti no 4ta us 5to Janwar irr appalsh Jaunkalzauwas no Rumpe mahjä 2 sirgi, 1 raggamis, 6 sakkas, 4 fedulkas un 3 eimanti iszagti. Weens sirgs bija lehwe, gaifchi bebra, matti us kreiso pufsi, kreisajai palkal-kabjai balts nags, 5 gaddus wezza un 80 rub. wehta. Ohtrs, sirgs, 7 gaddus wezs, arri behrs, rubka leelumä, peerë shme, matti wairak us kreiso pufsi. Kas par to waretu skaidrakas finnas doht Jaunkalzauwa, dabbuh 30 rub. pateizibassalgu.

Driskehs pee Ernst Plates, Rihgä.

Rihgä, 13. Janwar 1866.